

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 11657/2023
09.12.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Зорана Пешић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Миленко Рајковић, адвокат из ..., ради делимичног лишења родитељског права, одлучујући о ревизији тужиље, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 2/23 од 11.01.2023. године, у седници одржаној 09.12.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж2 2/23 од 11.01.2023. године и пресуда Основног суда у Нишу П2 1093/20 од 22.09.2022. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П2 1093/20 од 22.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражено да се тужени делимично лиши родитељског права према малолетној деци ВВ рођеном ...2013. године, ГГ рођеном ...2013. године и ДД рођеној ...2013. године, у погледу права на одржавање личних односа са децом. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка од 191.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 2/23 од 11.01.2023. године, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, ... 10/23) у вези са чланом 202. Породичног закона, Врховни суд је оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су биле у браку у ком су добили троје деце, ВВ, ГГ и ДД, рођене ...2013. године. Пресудом основног суда у Нишу П2 1588/15 од 04.10.2018. године брак странака је разведен, малолетна деца поверена су тужиљи као мајци на самостално вршење родитељског права, уређен је начин виђања туженог са малолетном децом и одређен допринос туженог у издржавању деце. Тужиља тврди да се тужени не стара на адекватан начин о деци, да исту занемарује и понекад чак и физички злоставља због чега сматра да су испуњени услови за делимично лишење родитељског права туженог. Пред Основним судом у Нишу вођен је поступак између истих странака поводом истог тужбеног захтева под бројем П2 559/19 и пресудом од 25.10.2019. године одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени делимично лиши родитељског права у погледу права на одржавање личних односа са децом. Међутим, тужиља сматра да су се након доношења наведене пресуде околности измениле на штету малолетне деце у смислу погоршања њиховог здравственог стања услед неадекватног вршења родитељског права од стране туженог те да се не ради о пресуђеној ствари. Из налаза и мишљења Центра за социјални рад нижестепени судови су утврдили да у конкретном случају нема елемената да се тужени делимично лиши родитељског права. Из налаза и мишљења вештака неуропсихијатра произлази да оба родитеља имају способност да препознају већину (развојне, васпитне и др.) потреба, с тим што мајка суштински не препознаје неопходност и потребу деце за оцем, а отац потребу за квалитетније проведеним временом с њима. Потребно је код оба родитеља смањити негативно карактерисање другог родитеља. Постоји могућност за кориговање понашања оба родитеља и не треба их лишити родитељског права над децом. Код оца деце не постоје стања и разлози да у било ком обиму буде лишен родитељског права.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одлучио одбијањем тужбеног захтева, уз закључак да у конкретном случају нису испуњени услови за делимично лишење родитељског права туженог у погледу права на одржавање личних односа са мал. децом. У току поступка пред првостепеним судом, тужиља је поставила захтев за измену пресуде Основног суда у Нишу П2 -1588/2015 од 04.10.2018. године у делу одржавања личних односа туженог и мал. деце. Првостепени суд је сматрао да је реч о објективном преиначењу тужбе, коме се тужени противи, па исто није дозволио. Другостепени суд је прихватио као правилно такво становиште првостепеног суда и потврдио првостепену пресуду.

По оцени Врховног суда, нижестепене пресуде су донете погрешном применом материјалног права.

Породични закон чланом 82. прописује да родитељ који несавесно врши права или дужности из садржине родитељског права може бити делимично лишен родитељског права (став 1.), као и да родитељ који не врши родитељско право може бити, поред осталог, лишен права на одржавање личних односа са дететом (став 4.). Истовремено, чланом 61. ставом 1., 2. и 3. исти закон прописује да дете има право да одржава личне

односе са родитељем са којим не живи, да право детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи може бити ограничено само судском одлуком када је то у најбољем интересу детета и да суд може донети одлуку о ограничавању права детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи ако постоје разлози да се тај родитељ потпуно или делимично лиши родитељског права. Према члану 67. истог закона родитељско право је изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета. Члан 266. став 1. Породични закон прописује да у спору за заштиту права детета и о спору за вршење односно лишење родитељског права, суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Имајући у виду цитиране законке одредбе следи да је захтев за уређење личних односа родитеља и малолетне деце садржан у захтеву за делимично лишење родитељског права у делу одржавања личних односа родитеља са мал. децом, па истицање таквог захтева као у конкретном случају, супротно становишту нижестепених судова, не представља објективно преиначење тужбе. Због тога, у ситуацији када је неоснован захтев за делимично лишење родитељског права у делу одржавања личних односа родитеља са мал. децом, јер утврђене чињенице не указују на такав степен угрожености интереса мал. деце који би оправдавао примену ове најтеже мере из члана 82 Породичног закона, суд је у обавези да у смислу члана 61. Породичног закона у вези 67. и члана 266. став 1. и 205. истог закона истовремено оцени да ли је оправдано изрицање блаже мере ограничења тог права родитеља, посебним уређењем или изменом већ постојећег начина одржавања личних односа са мал. децом.

Међутим, нижестепени судови су поступили супротно изнетом када су одлучивање задржали искључиво на неоснованости захтева за делимично лишење туженог родитељског права у погледу одржавања личних односа са мал. децом, па су нижестепене одлуке морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење ради оцене да ли околности овог случаја захтевају другачије уређење начина одржавања личних односа туженог и мал. деце, а имајући у виду најбољи интерес мал. деце као основни критеријум одлучивања и зависно од тога да ли постоји потреба за изрицањем блаже мере ограничења права туженог као родитеља сагласно члану 61. став 1., 2. и 3., 67., 266. став 1. и 205. Породичног закона.

Из наведених разлога, применом члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**